

Az **Emberi Erőforrások Minisztériuma** megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő közreműködésével a **Csoóri Sándor Alap** pályázatot hirdetett a népi kultúra közösségteremtő műfajainak támogatására. A **Csúrdöngölő zenekar** által benyújtott pályázatot támogatásra érdemesnek ítélte a bíráló bizottság, melyet **CSSP-ZENEOKTAT-2021-0073** azonosító számon vett nyilvántartásba.

A Csoóri Sándor Alap által nyújtott anyagi segítséggel immár harmadik éve tudtuk megvalósítani népzenei oktatással kapcsolatos elképzeléseinket. A jelen pályázatban **Bíró István Ferenc** és **Rácz Gyula** két-két tanulója sikert ért el népzenei oktatásban részesíteni a pályázat által nyújtott anyagi támogatás segítségével. Ki kell jelentenünk, hogy a jelen pályázati támogatás nélkül nem tudtuk volna megvalósítani a pályázott tevékenységet. Sajnos az alapfokú művészeti iskolai képzésben kevés szakképzett, oktatási és gyakorlati tapasztalattal rendelkező oktató áll rendelkezésre. Ugyanakkor a népzeneoktatás a művészeti iskolákban ritka jelenség. Öröndetes, hogy a középfokú és felsőfokú képzésben oktatók időnként vállalják az egyénre szabott képzést. A jelenlegi helyzetben egyedül a Csoóri Sándor Alap által nyújtott támogatással lehet népzenei oktatást szervezni a vidéki hátrányos helyzetű fiatalok, ill. fiatal felnőttek körében. Mi ezt a réteget céloztuk meg és az itt élő fiataloknak szeretnénk a továbbiakban is képzési lehetőséget biztosítani. Jelen pályázatban négy tanuló 6 hónapot átölelő oktatását oldottuk meg a Csoóri Sándor Alap támogatásával. Ebből a két furulyás növendék már az elmúlt években is részt vett a népzenei képzésünkön a Csoóri Sándor Alap támogatásának köszönhetően, a két brácsás tanuló pedig az első ilyen típusú képzésünkön vett részt.

A Csúrdöngölő Népzenei Oktatás a Csúrdöngölő zenekar tagjainak népzene-oktatási koncepciójára épül. Bíró István Ferenc a Nyíregyházi Egyetemen, Rácz Gyula a Harukern Alapfokú Művészeti Iskolában és a Békéscsabai Művészeti Szakgimnáziumban végzi zenepedagógiai munkáját. A főállású munka mellett vállalták a hátrányos helyzetű településeken élő, népzene iránt érdeklődő fiatalok, zenei ismereteiket bővíteni akaró fiatal felnőttek felzárkózását segítő népzene oktatás elindítását. Jelen pályázat megvalósulása a zenei tudás szintfelmérésével kezdődött. Annak eredménye alapján határoztuk meg az oktatás anyagát, az adott adatközlőt és az oktatási anyag lehetséges kimeneti szintjét. Az oktatás módszertana a művészetoktatás adott hangszerre használt tanítási elveihez igazodik, de nem másolata annak. Az egyéni képességek fejlesztésére, az egyénre szabott oktatási intenzitásra és a zenei stílus minél pontosabb elsajátítására helyeztük a hangsúlyt. Fontos számunkra, hogy a tanuló ismerje az elsajátítandó zene stílusát, a kiválasztott adatközlő repertoárját, a megtanulandó zene alapjait, a dallamok díszítésének változatait és az elsajátítandó technika egymásra épülő módszerait. További célunk, hogy a növendékek képesek legyenek az egyéni improvizációra az adott zenei stíluson belül. Az oktatás heti egy tanóra megtartásának rendszerességével valósult meg. A pályázaton elnyert támogatás csak négy növendék hat havi oktatásának a költségeit fedezte, ezért ehhez kellett igazítani a költségvetést. A két furulyás növendék és a két brácsás tanuló különböző szinten játszik a hangszerén, ezért mindenkinek a játéktudása szerint kellett kiválasztani az oktatási anyagot.

Karácsony Anna (népi furulya): A tanuló a harmadik oktatási ciklusban vett részt. Anna a korábbi évek alapozásának köszönhetően technikailag elég felkészültnek bizonyult arra, hogy megismerkedhessen Szántó Ferenc magyarbecsei furulyás játékával. A tanuló a közösen töltött időszak alatt megtanulta az adatközlőre jellemző stílusjegyeket, valamint számos dallamot önállóan is elsajátított nemcsak videó, hanem a vizuális alátámasztást, megerősítést teljes mértékben nélkülöző hangzó felvételekről is. Foglalkozásaink része volt a dallamok vokális formában való megtanulása is, mellyel a szöveg és ritmus, valamint a helyes hangsúlyozás és tagolás is sokat formálódott, fejlődött. A tanuló a saját tananyagán kívül megismerkedett a másik tanuló zenei anyagával is, akivel közösen lehetőségük nyílt a furulya-furulya, furulya-ének kamarazenélés lehetőségeinek megismerésére is.

Kiss Levente (népi furulya): A tanuló szintén a harmadik oktatási ciklusban vett részt. Mivel Levente korábban szinte kizárólagosan a moldvai furulyások játékával ismerkedett meg, ezért fontosnak tartottuk, hogy más tájegységek, valamint más furulyások játékát is megismerje, elsajátítsa. A tereskei Pál Pista bácsi játékára esett a választásunk, melynek oka éppen az volt, hogy jól megfoghatóan különbözik a Levente által eddig megismert (főként moldvai) furulyások játékától. Kezdetben nehézséget okozott a nyelvvél összefüggésben álló ritmizálás, tagolás és hangsúlyozás, de

a dallamok vokális formában történő elsajátítása segített átlendülni a kezdeti pontatlanságokon. A tanulási időszak külön sikereként könyveljük el, hogy a tanuló saját hangszert is vásárolt és a moldvai dallamok magas szintű játéka mellé sikerült a palóc dallamokat is a repertoárjába illeszteni.

Csomós Péter a háromhúros kontrával már néhány éve foglalkozik, de csak hobbi maradt az életében, zenekarban nem játszott soha. Rendkívül nagy szeretettel, odaadással és alázattal viseltetik mind népzene, mind a hangszer irányában. A hajdúság zenéjének megismerési folyamata kiváló alkalmat biztosított mind a négy húros brácsa, mind a hajdúsági dallamok megismeréséhez. Előzetes hangszerismeretére csak részben tudtunk támaszkodni, mert az is csak néhány éves háromhúros brácsából származó tapasztalat. A klasszikus hangolású brácsa tanulási folyamatában problémát jelentett a kurzus elején a hangszer ismeretének, benne rejlő lehetőségeinek és az ehhez tartozó elméleti tudásának hiányossága, így a megvalósítása is nehézkes volt, de hasznosítható tudással is rendelkezett főként a balkéz esetében. A tanulási képessége, sebessége megfelelő, intonációs képessége és a tonális érzékenysége sokat fejlődött. A gyakorlati megvalósítások időszakában folyamatos beavatkozást igényelt, ami a kurzus végére minimálisra csökkent. A tanfolyamban meghatározott célt teljesítette.

Pocsay Réka bőgősként kezdett foglalkozni a népzenevel. A háromhúros brácsával már néhány éve foglalkozik épülő zenekaruk tagjaként és repertoárját szerette volna bővíteni. A hajdúság zenéjének a megszólaltatása lett a cél, immár négyhúros brácsán. Előzetes hangszerismeretére csak részben tudtunk támaszkodni, itt is elsősorban a balkéz esetében. Az új elméleti fogalmak, összefüggések megismerése mellé, egy új hangszerhasználat is társult, amely komoly idő és energia befektetést kívánt. A tanulás ideje alatt teljesen nyomon követhető volt mind az anyag, mind az általános és hangszerismeretekkel kapcsolatosan. A tanfolyamon meghatározott célt teljesítette.

A személyre szabott beszámolókat az oktatók készítették, ezért a személyesebb hangvételi jellemzés. A tanulók nem járultak hozzá, hogy a játékukról készült felvételeket megosszuk a közösségi média felületein, így csak is kizárólag ennek a beszámolónak a szakmai elbírálói részére adjuk meg a linket a felvételek megtekintésére. Ezt a személyiségi jogaik figyelembevételével, ugyanakkor a pályázat szakmai eredményeinek bizonyítása miatt tesszük meg.

<https://photos.app.goo.gl/zw1NNLwrqdMvfXUz8>

<https://drive.google.com/file/d/1U87ILzi5t44rTU7CSyzUw7wphQBiWZvO/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1w0AoeTginXDk2cxAcdoifQxPD54QQt1b/view?usp=sharing>

Bízunk benne, hogy mind a négy tanuló hangszeres játéka kellőképpen meggyőző ahhoz, hogy kijelenthessük, az oktatás elérte a célját és a támogatás felhasználása a pályázatot kiíró és finanszírozó elképzelései szerint történt. A Csúrdöngölő zenekar honlapján (www.csurdongolo.webnode.hu) megjelenítjük a népzeneoktatás lehetőségét és feltesszük a szakmai beszámolót. Köszönjük a Csoóri Sándor Alap támogatását és reméljük, hogy a jövőben folytathatjuk a megkezdett munkát.

Köszönjük az Emberi Erőforrások Minisztériumának és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőnek a lehetőséget és a támogatást a program megvalósításához.

Sajóörös, 2022. 12. 10. Bíró István

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Cuháre Nonprofit Kft.

Csúrdöngölő zenekar

